Lietas arhīva Nr. CA-0101-23
ECLI:LV:LAAT:2023:0405.C26078622.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2023. gada 5. aprīlī

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese tiesas sēdes priekšsēdētāja Ludmila Mežale,
tiesnese Valentīna Sokolova,
tiesnese Silvija Vasiļevska,
ar tiesas sēdes sekretāri Danu Rezuni,
piedaloties prasītājas pilnvarotai pārstāvei zvērinātai advokātei Agnesei Sevastjanovai, atbildētājas pārstāvei /pers. D/, trešo personu pilnvarotai pārstāvei zvērinātai advokātei Ilzei Grolmusai, izskatīja atklātā tiesas sēdē mednieku biedrības/Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2022. gada 9. decembra spriedumu civillietā Mednieku biedrības/Nosaukums A/prasībā pret Rēzeknes novada pašvaldību par Rēzeknes novada domes 2022. gada 3. februāra lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu un noslēgto līgumu darbības atjaunošanu ar trešajām personām /pers. E/ un SIA /Nosaukums C/,

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja mednieku biedrība/Nosaukums A/ iesniedza tiesā prasību pret atbildētāju Rēzeknes novada pašvaldību par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu un noslēgto līgumu darbības atjaunošanu.

[1.1] Prasītāja 2020. gada 17. decembrī noslēdza līgumu ar atbildētāju par medību platību izmantošanu pašvaldībai piekrītošajā zemē /Nosaukums A/ pagastā 16 zemes vienības kopējā platībā 32,69 ha, tai skaitā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, ar platību 1,66 ha, kas ir spēkā līdz 2025. gada 16. decembrim. Atbilstoši līguma 5.1. un 5.2. punktiem līguma grozīšana ir pieļaujama, pusēm par to vienojoties rakstveidā.

Puses 2021. gada 19. februārī noslēdza līgumu par medību platību izmantošanu /Nosaukums A/pagastā pašvaldībai piekritīgajā zemē kopējā platībā 102,4336 ha, tai skaitā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, ar platību 1,04 ha, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs C/, ar platību 2,90 ha, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, ar platību 11,67 ha un zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs E/, ar platību 15,90 ha, kas ir spēkā līdz 2026. gada 17. februārim. Atbilstoši līguma 5.1. un 5.2. punktiem līguma grozīšana ir pieļaujama, pusēm par to vienojoties rakstveidā.

Tāpat puses 2021. gada 12. maijā noslēdza līgumu par medību tiesību nodošanu/Nosaukums A/ pagastā pašvaldībai piekritīgajā zemē kopējā platībā 5,87 ha, tai skaitā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs F/, 1,90 ha platībā, kas ir spēkā līdz 2026. gada 5. maijam. Atbilstoši līguma 4.4. punktam līguma grozīšana ir pieļaujama, pusēm par to vienojoties rakstveidā.

[1.2] Atbildētāja kā civiltiesiska darījuma dalībnieks 2022. gada 3. februārī vienpersoniski, pretēji noslēgto līgumu nosacījumiem un pretēji likumam, ir grozījusi visus trīs noslēgtos līgumus un ir pieņēmusi lēmumu Nr./numurs/ izslēgt medību tiesību platības no mednieku biedrībai /Nosaukums A/ nodotajām medību tiesību platībām /Nosaukums A/ pagastā:

1) 2020. gada 17. decembra Līguma - zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, ar platību 1,66 ha;

2) 2021. gada 19. februāra Līguma - zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem /numurs B/, ar platību 1,04 ha, /numurs C/, ar platību 2,90 ha, /numurs D/

, ar platību 11,67 ha un / numurs E/, ar platību 15,90 ha;

3) 2021. gada 12. maija Līguma - izslēgt zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs F/, ar platību 1,90 ha.

[1.3] Prasītāja šo lēmumu uzskata par prettiesisku, neatbilstošu likumam un tāpēc atceļamu. Neviens no atbildētājas lēmumā nosauktajiem normatīvajiem aktiem un neviens no atbildētājas norādītajiem līguma punktiem nedod tiesības atbildētājai vienpusēji atkāpties no līguma. Tā kā atbildētāja ir grozījusi noslēgtos līgumus vienpusēji, pretēji likumā un līguma noslēgtajam, ir pamats atzīt atbildētājas lēmumu par spēkā neesošu un ir pamats prasīt līguma izpildīšanu.

Atbildētāja lēmumā atzinusi, ka pastāv civiltiesisks strīds, līdz ar to tas izspriežams civiltiesiski , pašvaldības lēmums nevar tikt atzīts par administratīvo aktu.

2021. gada 29. novembrī pašvaldībā ir griezusies trešā persona – SIA /Nosaukums C/ – ar iesniegumu par medību tiesību platību atjaunošanu /pers. E/ medību iecirknim /Nosaukums B/ , - tā norādīts lēmumā.

2015. gada 3. februārī un 7. jūlijā /Nosaukums A/ pagasta pašvaldība ir noslēgusi četrus līgumus par medību platību izmantošanu ar /pers. E/, tas ir – ar fizisku personu, nevis ar juridisku personu. Tātad šos līgumus nemaz nevar attiecināt uz SIA /Nosaukums C/, jo šī persona līgumus par medību platību izmantošanu nemaz nav slēgusi, tāpēc arī nevar prasīt tādu līgumu atjaunošanu, kuros tā nav līgumslēdzēja puse.

[1.4] Pamatojoties uz Civillikuma 1415., 1587., 1590. pantu, prasītāja lūdz tiesu:

- atzīt par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža Rēzeknes novada domes 2022. gada 3. februāra lēmumu Nr./numurs/ "Par medību tiesību platību izslēgšanu medību tiesību lietotājam mednieku biedrībai /Nosaukums A/, /Nosaukums A/ pagastā;

- uzlikt pienākumu atbildētājai atjaunot 2020. gada 17. decembra līguma Nr./numurs/ starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību /Nosaukums A/, 2021. gada 19. februāra līguma Nr./numurs/ starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību /Nosaukums A/ un 2021. gada 12. maija līguma starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību/Nosaukums A/ darbību tā sākotnējā apjomā; piedzīt no atbildētājas prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

[2] Atbildētāja sniegusi tiesai rakstveida paskaidrojumus, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, uzskata par nepamatotu šādu faktisko un tiesisko apstākļu dēļ.

[2.1] 2015. gada 7. jūlijā, 2015.gada 3.februārī starp /Nosaukums A/ pagasta padomes vadītāju /pers. F/ kā medību tiesību īpašnieku un medību iecirkņa/Nosaukums B/ vadītāju /pers. E/ kā medību platību lietotāju tika noslēgti līgumi par medību platību izmantošanu", tostarp, par zemes vienībām ar

kadastra apzīmējumu Nr. /numurs B/, Nr. /numurs C/, Nr. /numurs F/, Nr. /numurs E/, Nr. /numurs D/.

Informācija par šiem līgumiem nav atrodama Pašvaldības lietvedības informācijas sistēmas līgumu reģistrā, bet starp pusēm ir panākta vienošanās par medību tiesību nodošanu, kas liecina par minēto līgumu spēkā esību.

[2.2] Valsts meža dienestā 2021. gada 12. maijā tika iesniegts līgums par medību tiesību nodošanu, kas noslēgts starp mednieku biedrību /Nosaukums A/ un Rēzeknes novada pašvaldību. Izvērtējot saņemto līgumu, Valsts meža dienests konstatēja, ka zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem /Numurs E/, /numurs D/, /numurs C/ un /numurs A/, kas tajā iekļautas, jau iepriekš ir reģistrētas cita medību tiesību lietotāja, tas ir, fiziskas personas /pers. E/ medību iecirknī /Nosaukums B/ .

[2.3] Atbilstoši pušu līgumu 3.1.punkta nosacījumiem atbildētāja 2021. gada 10. decembrī aicinājusi prasītāju vienoties un veikt grozījumus noslēgtajos līgumos par medību tiesību nodošanu. Prasītāja atteicās grozīt līgumus.

Pašvaldībai nebija tiesību slēgt strīdus līgumus ar prasītāju, pastāvot spēkā esošiem līgumiem ar medību iecirkņa /Nosaukums B/ vadītāju /pers. E/.

[3] Ar Rēzeknes tiesas 2022. gada 13. jūnija lēmumu noraidīts atbildētājas lūgums par Valsts meža dienesta pieaicināšanu kā trešo personu. Lietā kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētājas pusē pieaicināts /pers. E/.

[4] Trešās personas /pers. E/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Ilze Grolmusa iesniedza tiesai rakstveida paskaidrojumus, kuros norāda, ka prasībai nepiekrīt pilnībā, un lūdz to noraidīt šādu apsvērumu dēļ.

2021. gada 29. novembra iesniegums kļūdaini iesniegts no SIA /Nosaukums C/, nevis no /pers. E/ vārda.

No Valsts meža dienesta iesniegtās informācijas tika secināts, ka uz visām 4 strīdus platībām /pers. E/ medību iecirknim izbeigtas medību tiesības. Noskaidrots, ka nekādus administratīvus aktus par platību izslēgšanu /pers. E/ no Valsts meža dienesta nav saņēmis.

Norāda, ka Valsts meža dienests izslēdza /pers. E/ biedrības/Nosaukums B/ medību tiesības strīdus zemes gabalos pēc savas iniciatīvas, taču šāda rīcība nav bijusi tiesiska, jo neatbilst Medību noteikumu 20.punkta prasībām.

[5] Rēzeknes tiesa ar 2022. gada 9. decembra spriedumu pilnīgi noraidīja prasību, pamatojot ar šādiem motīviem.

[5.1] Lietā pastāv strīds par vienām un tām pašām medību tiesību platībām /Nosaukums A/pagastā uz pašvaldībai piekritīgām zemes vienībām, kas skar divu medību tiesību lietotāju – prasītājas un trešās personas intereses.

Atbilstoši Senāta judikatūrā paustajām atziņām strīdi par medību tiesību lietošanu ir risināmi vispārējās jurisdikcijas tiesā [..] (sk. *Senāta 2015.gada 17.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-905/2015 8.punktu, 2014.gada 17.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-323/2014 7.punktu*).

[5.2] Tiesa konstatēja, ka 2015. gadā ar /pers. E/ noslēgtie līgumi bija reģistrēti likumā noteiktajā kārtībā Valsts meža dienestā un attiecīgi uzskatāmi par prioritāriem salīdzinājumā ar nereģistrētiem medību līgumiem, tas ir, salīdzinājumā ar Prasītājas noslēgtajiem līgumiem.

Tiesa atzina, ka strīdus platības izslēgtas no /pers. E/ medību platībām, bet lēmums par to nav pieņemts un nav paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Rēzeknes novada pašvaldība ir /Nosaukums A/ pagasta padomes finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja.

Līdz ar ko tiesa secināja, ka nav notikusi medību tiesību īpašnieku maiņa, uz ko nepamatoti atsaucās Valsts meža dienests.

[5.3] Saskaņā ar Medību likumu un Medību noteikumiem medību tiesības medību tiesību lietotājam rodas ar brīdi, kad medību tiesību lietotājs attiecīgajā mežniecībā ir iesniedzis medību tiesību apliecinošus dokumentus un atbildīgā Valsts meža dienesta amatpersona ir pieņēmusi lēmumu par medību platību iekļaušanu medību tiesību lietotāja medību iecirkņa plānā.

Tādējādi likums atļauj medību tiesību īpašniekam vienpusēji atkāpties no līguma, kas noslēgts vēlāk.

Rēzeknes novada dome, pieņemot strīdus lēmumu, faktiski ir vienpusēji atkāpusies no līguma izpildīšanas daļā par medību tiesību nodošanu uz platībām, kas bija nodotas iepriekš citām medību tiesību lietotājam /pers. E/ un tas atbilst speciālajām likuma normām. Konkrētajā situācijā likums neatļauj nodod medību tiesības vienlaicīgi diviem lietotājiem.

Ar norādītajām darbībām Atbildētāja atjaunoja iepriekšējo stāvokli, kas atbilst speciālajiem normatīviem aktiem un izpildīja savus iznomātāja pienākumus pret pirmo medību tiesību lietotāju.

[6] Apelācijas sūdzību par šo Rēzeknes tiesas spriedumu pilnā apjomā iesniedza prasītāja, pamatojot ar šādiem argumentiem.

[6.1] Pirmās instances tiesa ir pārkāpusi prasījuma robežas. Prasības priekšmets ir Rēzeknes novada domes 2022.gada 3. februāra lēmums, kuru tiek lūgts atzīt par spēkā neesošu. Prasības pamats ir apstāklis, ka pašvaldība civiltiesisku līgumu ir izbeigusi daļā vienpersoniski, ko nepieļauj Civillikums.

Tiesa, izspriežot strīdu, ir pārkāpusi prasījuma robežas, jo ir vērtējusi medību platību līgumu noslēgšanas vispārējos noteikumus, ir vērtējusi trešās personas tiesiskās attiecības ar citu valsts iestādi – Valsts meža dienestu. Bet prasībā nebija norādīts šāds prasības pamats.

Prasība ir vērsta uz to, lai atzītu apstrīdēto novada domes lēmumu par spēkā neesošu tādēļ, ka ne Civillikums, ne kāds cits normatīvs akts nedod tiesības pašvaldībai vienpusēji atkāpties no civiltiesiska līguma.

Pēc būtības tiesa ir vērtējusi Valsts meža dienesta rīcību, izslēdzot no /pers. E/ medību iecirkņa /Nosaukums B/ platībām strīdus zemes vienības, taču šis jautājums neietilpst vispārējās jurisdikcijas tiesas kompetencē, un par šo jautājumu nebija celta prasība.

[6.2] Pirmās instances tiesa ir pareizi atzinusi, ka Valsts meža dienesta rīcība un pieņemtie lēmumi ir apstrīdami administratīvā procesa likumā noteiktā kārtībā, taču tiesas secinājums, ka /pers. E/ ir bijušas liegtas tiesības administratīvajā kārtā apstrīdēt Valsts meža dienesta rīcību, neiztur kritiku. Pirmās instances tiesa, vērtējot Valsts meža dienesta rīcības un pieņemto lēmumu tiesiskumu, ir pārkāpusi savas kompetences robežas, jo Valsts meža dienesta lēmumu un faktiskās rīcības tiesiskuma vērtēšana ir speciālo – administratīvo tiesu kompetencē.

[6.3] Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1129., 1199. pantiem un Medību likuma attiecīgajiem pantiem, konstatējusi, ka strīds ir radies tādēļ, ka netika apstrīdēta Valsts meža dienesta rīcība un pieņemtais lēmums.

Pamatoti tiesa secina, ka pašvaldība medību tiesību nodošanas darījumos darbojas privāto tiesību jomā. Taču nepamatoti ir atzinusi, ka speciālie normatīvie akti, kas paredz medību tiesību nodošanu vienlaikus tikai vienai personai, atļauj medību tiesību īpašniekam vienpusēji atkāpties no līguma.

Nepamatoti, pretēji likuma normām tiesa ir secinājusi, ka Rēzeknes novada domes lēmums, vienpersoniski atkāpjoties no līguma izpildīšanas daļā, atbilst speciālajām likuma normām. Taču nav norādījusi to likuma normu, kas atļauj pašvaldībai, darbojoties privāto tiesību jomā, vienpusēji atkāpties no civiltiesiska darījuma. Ne Medību likums, ne attiecīgie Ministru kabineta noteikumi neparedz iespēju medību platību īpašniekam vienpusēji atkāpties no līguma Civillikuma 1589. panta izpratnē.

[6.4] Tiesa spriedumā vispār nav vērtējusi tādu prasībā norādīto argumentu, ka trešā persona - /pers. E/ vispār nebija vērsies ar iesniegumu pašvaldībā. Pašvaldībā ar iesniegumu bija griezusies trešā persona – SIA /Nosaukums C/, kas ir juridiska persona un kurai vispār nav nekādu tiesību uz medību platībām.

/pers. E/ bija tiesības apstrīdēt Valsts meža dienesta lēmumus un faktisko rīcību Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā, ko viņš nav darījis.

Līdz ar to nevar piekrist pirmās instances tiesas spriedumā paustajai atziņai par to, ka ar šādu spriedumu tiks sasniegts taisnīgāks un lietderīgāks rezultāts, kas atbilst tiesību sistēmai kopumā. Tiesa ir pārkāpusi tiesību sistēmu, jo ir iejaukusies administratīvo tiesu kompetencē.

Līdz ar to šādu tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu un lūdz izskatīt prasību pēc būtības.

[7] Rēzeknes novada pašvaldība iesniegusi tiesai savus rakstveida paskaidrojumus par prasītājas apelācijas sūdzību, ar kuriem atbildētāja uztur tiesai sniegtos rakstveida un mutvārdu paskaidrojumus, bet mednieku biedrības /Nosaukums A/apelācijas sūdzību neatzīst un lūdz to atstāt bez apmierinājuma.

Vienlaicīgi atbildētāja informē, ka 2023. gada 27. janvārī Rēzeknes tiesā ir iesniegta prasība par 2020. gada 17. decembra, 2021. gada 12. maija un 2021. gada 19. februāra līguma par medību platību izmantošanu daļēju atzīšanu par spēkā neesošiem.

[8] Prasītājas pārstāve zvērināta advokāte Agnese Sevastjanova, reaģējot uz atbildētājas paskaidrojumiem, iesniedza viedokli, ka, vēršoties tiesā ar prasību par līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem, Rēzeknes novada pašvaldība faktiski atzīst strīdus lēmuma prettiesiskumu.

[9] Tiesas sēdē Prasītājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Agnese Sevastjanova uzturēja apelācijas sūdzību pēc tajā norādītajiem motīviem un lūdza apmierināt prasību par strīdus lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu. Pārstāve arī norādīja, ka neuztur prasījumu par pienākuma uzlikšanu atjaunot strīdus līgumu darbību sākotnējā apjomā, lūdza šajā daļā tiesvedību izbeigt.

Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve /pers. D/ apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja rakstveida paskaidrojumos norādītos iebildumus un lūdza noraidīt prasību par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu. Pārstāve norādīja, ka piekrīt tiesvedības izbeigšanai prasības neuzturētajā daļā.

Tiesas sēdē trešo personu pārstāve zvērināta advokāte Ilze Grolmusa uzturēja rakstveida paskaidrojumos norādītos iebildumus un lūdza prasību par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu noraidīt. Pārstāve norādīja, ka piekrīt tiesvedības izbeigšanai prasības neuzturētajā daļā.

Motīvu daļa

[10] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesai, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība daļā par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu ir apmierināma, bet daļā par līgumu darbības atjaunošanu tiesvedība izbeidzama.

[10.1] Tiesa konstatē, ka Prasītājas pārstāve pilnvarojuma robežās neuzturēja prasījumu par līgumu darbības atjaunošanu un lūdza šajā daļā izbeigt civillietas tiesvedību.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 74. panta trešās daļas 1. punktam prasītājs ir tiesīgs pilnīgi vai daļēji attiekties no prasības. Šī tiesība prasītājam pieder arī izskatot lietu apelācijas instancē, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 440. pantu apelācijas instances tiesa aptur tiesvedību, atstāj prasību bez izskatīšanas vai izbeidz tiesvedību gadījumos un kārtībā, kāda noteikta šā likuma 24., 25. un 26. nodaļā.

Civilprocesa likuma 223. panta 4. punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs ir atteicies no prasības.

Ievērojot norādīto, tiesa uzskata, ka lietā izbeidzama tiesvedība daļā par līgumu darbības atjaunošanu.

[10.2] Lietā pastāv strīds par vienām un tām pašām medību tiesību platībām /Nosaukums A/ pagastā uz pašvaldībai piekritīgām zemes vienībām, kas skar divu medību tiesību lietotāju – prasītājas un trešās personas /pers. E/ intereses.

Atbilstoši Senāta judikatūrā paustajām atziņām strīdi par medību tiesību lietošanu ir risināmi vispārējās jurisdikcijas tiesā [..] (sk. *Senāta 2015.gada 17.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-905/2015 8.punktu, 2014.gada 17.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-323/2014 7.punktu*).

[10.3] Saskaņā ar Civillikuma 1129. pantu medību tiesības un šo tiesību izlietošanu paredz Medību likums.

Medību likuma 29. panta otrā daļa noteic ja medību tiesību īpašnieks medību tiesības nodod citam medību tiesību lietotājam, pušu pienākumus un tiesības nosaka medību tiesību nodošanas līgumā, ciktāl tas nav pretrunā ar šā panta ceturto daļu.

Civillikuma 2113. panta pirmajā daļā norādīts, ka par īres un nomas līguma priekšmetu var būt kā visas ķermeniskas lietas, ko nav aizliegts atsavināt, tā arī tiesības.

Juridiskajā literatūrā norādīts: „Runājot par tiesību nomu, jāņem vērā, ka iznomājamas ir tikai tādas tiesības, kas var dot ienākumus un lietojamas atsevišķi, piemēram, zvejas, medību u. tml. tiesības [..]" (sk. *P.Leitāns. Nomas un īres līgums Civillikumā. -Rīga: Tieslietu ministrijas izdevums, 1939, 14.lpp.*).

Tādējādi uz konstatētajiem apstākļiem par medību tiesību nodošanu pamatoti attiecināms Civillikuma tiesiskais regulējums par nomu. Respektīvi, noslēdzot medību tiesību nodošanas līgumu, starp pusēm tika nodibinātas nomas tiesiskās attiecības.

[10.4] Tiesa uzskata par pamatotiem apelācijas sūdzības argumentus, ka atbildētāja nevarēja vienpusēji atkāpties no līgumu izpildīšanas daļā par medību tiesību nodošanu uz strīdus platībām.

Tiesa atzīst, ka tad, ja puses labprātīgi uzņemas saistības, brīvi vienojoties, un nepastāv kādi uzspiesti, paverdzinoši noteikumi, darījuma sevišķais smagums atbilstoši Civillikuma 1587. panta vārdiskajam formulējumam neatbrīvo līdzēju no pienākuma izpildīt apsolīto.

Rēzeknes novada dome, pieņemot strīdus lēmumu, faktiski ir vienpusēji atkāpusies no līgumu izpildīšanas daļā par medību tiesību nodošanu uz platībām, kas bija nodotas iepriekš citām medību tiesību lietotājam /pers. E/.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā situācijā, kad nepastāv kādi uzspiesti, paverdzinoši noteikumi, Civillikuma 1587. panta norma imperatīvi noteic līdzējiem izpildīt līgumā uzņemtās saistības.

Turklāt, strīdus līgumos abas puses vienojas, ka līguma grozīšana ir pieļaujama, pusēm par to vienojoties rakstveidā. Taču šāda vienošanās pusēm nav panākta.

Tiesa ņem vērā, ka 2023. gada 27. janvārī Rēzeknes tiesā ir iesniegta prasība par 2020. gada 17. decembra, 2021. gada 12. maija un 2021. gada 19. februāra līguma par medību platību izmantošanu daļēju atzīšanu par spēkā neesošiem.

[10.5] Civillikuma 1431. pantā noteikts, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Savukārt tas, kurš izteic savu piekrišanu, Civillikuma 1432. panta izpratnē ir pieņēmis darbību ar visām tās tiesiskām sekām un nevar vairs vēlāk savu piekrišanu ierobežot.

Tātad atzīstams, ka akta, kurā bez ierunām fiksēti kādi juridiski nozīmīgi fakti, parakstīšanu nav pamats aplūkot kā parastu formalitāti jeb darbību, kas nekādas tiesiskas sekas nerada. Gluži otrādi, ar darījuma parakstīšanu tiek nodibināta prezumpcija, ka darījuma dalībnieks no brīvas gribas ir izteicis piekrišanu dokumentā atspoguļotajam darījuma saturam (sk. *Senāta 2005.gada 5.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-607*).

Atbildētāja parakstīja strīdus Līgumus, tostarp par to grozīšanas kārtību, tādēļ tā ar savu parakstu apliecināja, ka zina norādīto darījumu saturu un piekrita jebkādam to saturam.

[10.6] Konkrētajā gadījumā darījuma formas izvēles brīvība – it īpaši starp līdztiesīgiem līgumpartneriem – ir visai plaša. Tāpēc tam, lai iejauktos privātautonomijā, kuru Civillikuma normas nevis ierobežo, bet gan maksimāli veicina, tādējādi vairojot sabiedrības uzticēšanos tiesīgi noslēgtu līgumu stabilitātei un saistošajam spēkam, jābūt nopietniem iemesliem.

Minētā sakarā tiesa piekrīt Prasītājas norādītajam, ka Medību likums un Medību noteikumi neatļauj medību tiesību īpašniekam vienpusēji atkāpties no līguma, kā to nepareizi secinājusi pirmās instances tiesa.

[10.7] Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esību vai neesību prasītāja lūdz tiesu konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

Prasības pamatu veido apstākļi (juridiski fakti), ar kuriem prasītāja pamato savu prasījumu.

Līdz ar to ir pamatots apelācijas sūdzības arguments, ka pirmās instances tiesa, izskatot lietu, pārkāpusi celtas prasības pamatu un priekšmetu, pievēršoties Valsts meža dienesta darbības un rīkojumu tiesiskuma pārbaudei.

Proti, ir vērtējusi trešās personas tiesiskās attiecības ar citu valsts iestādi – Valsts meža dienestu. Šis iestādes lēmumu un faktiskās rīcības tiesiskuma pārbaude un vērtēšana ir speciālo – administratīvo tiesu kompetencē.

Gan civilprocesā, gan administratīvajā procesā darbojas dispozitivitātes princips. Proti, katrs lietas dalībnieks pats izlemj, kādā apjomā realizēt savas procesuālās tiesības.

/pers. E/ bija tiesības apstrīdēt Valsts meža dienesta lēmumus un faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā (piemēram, 77.-79.pants, 89.-91.pants), bet viņš to nav darījis.

[10.8] Tādā veidā tiesa uzskata, ka strīdus lēmums atzīstams par spēkā neesošu, jo atbildētāja vienpusēji atkāpusies no līgumu izpildīšanas attiecīgajā daļā, kas neatbilst Civillikuma 1587. pantam un noslēgto līgumu nosacījumiem.

[10.9] Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītājs īstenoja ar Civilprocesa likuma 74. panta otrās daļas 10. punktu un 413. pantu piešķirtās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību, kurā sniedza priekšstatu par strīda faktiem, pierādījumiem, tiesību normu traktējumiem un citiem apstākļiem. Apelācijas instances tiesa, ievērojot apelācijas sūdzības motīvus, apmierināja prasību par lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu, izskatot šajā daļā lietu pretēji pirmās instances tiesas spriedumam.

[11] Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājai lietā radušies tiesas izdevumi 140 *euro*, proti, valsts nodeva 70 *euro* par prasības pieteikumu un valsts nodeva 70 *euro* par apelācijas sūdzību (lietas 6., 154.lapa).

Prasība un apelācijas sūdzība apmierinātas, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no Atbildētājas Prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 140 *euro*.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. pantu lietā aprēķināti ar lietas izskatīšanu par tiesas pavēstu un citu dokumentu nosūtīšanu pirmās instances tiesā 2,12 un apelācijas instances tiesā 0,42 *euro*, kopā 2,54 *euro*, kas nav samaksāti iepriekš (lietas 2., 163. lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantā noteikto šie izdevumi piedzenami no Atbildētājas valsts labā.

[13] Civilprocesa likuma 44. panta pirmā daļa noteic, ka „ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi [..]", savukārt šā panta otrajā un trešajā daļā nostiprināts vispārējs princips, kas garantē pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesības uz tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu, proti, šos atlīdzināmos izdevumus kādai no pusēm „piespriež" tiesa.

Prasītājai lietā radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta palīdzību 800 *euro*, par kuru esību ir iesniegti pierādījumi (lietas 156.-157.lapa).

Saskaņā ar norādīto tiesisko regulējumu Prasītājai ir atlīdzināmi ar lietas vešanu saistītie izdevumi, jo prasība apmierināta daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "d" apakšpunktu izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, nav mantiska rakstura atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Tādējādi, no Atbildētājas Prasītājas labā piedzenami izdevumi par advokāta palīdzību 800 *euro.*

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu, kas ir imperatīva tiesību norma, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā nosaka prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Ar Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumu sniegts skaidrojums Civilprocesa likuma 195. panta pirmās daļas piemērošanā un noteikts, ka procenti nosakāmi no visas piedzītās summas, tostarp no piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem.

Līdz ar to Prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no Atbildētājas līdz sprieduma izpildei likumiskos 6 % gadā no tiesas izdevumiem un ar lietas vešanu saistītiem izdevumiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, 204.[1] pantu, 224.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Atzīt par spēkā neesošu Rēzeknes novada domes 2022. gada 3. februāra lēmumu Nr./numurs/"Par medību tiesību platību izslēgšanu medību tiesību lietotājam mednieku biedrībai /Nosaukums A/, /Nosaukums A/ pagastā".

Izbeigt civillietas tiesvedību daļā par pienākuma uzlikšanu Rēzeknes novada domei atjaunot 2020. gada 17. decembra līguma Nr./numurs/ starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību /Nosaukums A/, 2021. gada 19. februāra līguma Nr./numurs/ starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību /Nosaukums A/ un 2021. gada 12. maija līguma starp Rēzeknes novada pašvaldību un Mednieku biedrību /Nosaukums A/darbību.

Izskaidrot pusēm, ka, izbeidzot tiesvedību, atkārtota griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Piedzīt no Rēzeknes novada pašvaldības, reģistrācijas numurs 90009112679, mednieku biedrības /Nosaukums A/ reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, labā tiesas izdevumus 140 *euro* (viens simts četrdesmit *euro*) un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 800 *euro* (astoņi simti *euro*), samaksājot AS "SEB Banka" norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Noteikt mednieku biedrībai /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no Rēzeknes novada pašvaldības, reģistrācijas numurs 90009112679, likumiskos procentus – 6% gadā no tiesas izdevumiem 140 *euro* un ar lietas vešanu saistītiem izdevumiem 800 *euro* par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no Rēzeknes novada pašvaldības, reģistrācijas numurs 90009112679, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,54 *euro* (divi *euro* un 54 centi), ieskaitot kontā Nr.LV51TREL2190458019000, Tiesu administrācija, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķī norādot ziņas lietas identificēšanai.

Noteikt Rēzeknes novada pašvaldībai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2023. gada 5. aprīļa Augstākās tiesas Senātā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro* kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	L. Mežale
Tiesnese	V.Sokolova
Tiesnese	S. Vasiļevska